

19.03.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**19 Mart 2021
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

19 Mart 2021 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Hâkim ve Savcı Adaylarının Meslek Öncesi Eğitimlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Sulak Alanların Korunması Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması Çerçevesindeki Ticarete Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmelik
- Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü Maddesinin (G) Bendi Uyarınca Yapacağı Mal ve Hizmet Alımlarında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
- Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 10/2/2021 Tarihli ve 2017/21882 Başvuru Numaralı Kararı

TMO'nun mısır ithalat ihalesine en yüksek teklif Cargill'den

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin 115 bin ton mısır ithalat ihalesine 8 firma teklif verdi.

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin 115 bin ton mısır ithalat ihalesine 8 firma teklif verdi. Verilen en yüksek teklif ton başına 302 dolar olurken, en düşük teklif 278.80 dolar oldu. İhaleye Cargill, Viterra, GTCS, ADM, Rolweg, Orsett, Erser ve Kibar firmaları teklif verdi. Derince, İzmir ve Bandırma Limanı'na teslim toplam 115 bin ton yemlik mısır ithalat ihalesine her 3 liman teslimi için de en yüksek fiyatı Cargill'in vermesi dikkat çekti.

Bugün yapılan ihale ile Derince Limanı'na teslim 60 bin ton, İzmir limanı teslim 30 bin ton ve Bandırma Limanı'na teslim 25 bin ton olmak üzere 115 bin ton yemlik mısır alımı yapılması öngörülüyor. Toprak Mahsulleri Ofisi Yönetim Kurulu teklifleri değerlendirdikten sonra karar verecek. İhale kapsamında alınacak mısır için yükleme dönemi ise 25 Mart 2021-20 Nisan 2021 olarak belirlendi.

En yüksek teklif Cargill'den

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin bugün yapılan ihalesinde en yüksek teklifi Cargill verdi. Bandırma Limanı'na teslim 25 bin ton için Cargill'in verdiği teklif ton başına 302 dolar. En düşük teklif ise İzmir Limanı'na teslim 30 bin ton yemlik mısır için ton başına 278 dolar 80 sent ile Erser firması tarafından verildi.

Her ihalede fiyat yükseliyor

Dünya mısır fiyatlarının yükselmesine bağlı olarak Toprak Mahsulleri Ofisi yaptığı her yeni ihalede daha yüksek fiyattan mısır almak zorunda kalıyor. Geriye dönük bakıldığında 24 Kasım 2020'de yapılan ihalede Türkiye'ye teslim fiyatı ton başına ortalama 249,06 dolar olurken, 12 Ocak 2021'de yapılan ihalede ton başına fiyat ortalama 266,96 dolar oldu. Son olarak 11 Şubat 2021'de yapılan 235 bin ton mısır alım ihalesinde fiyat ton başına 273,60 dolara çıktı. Bugün yapılan ihalede ise en düşük teklif bile 278.80 dolar oldu.

Yerli mısıra ton başına 1325 lira açıklanmıştı

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli 29 Temmuz 2020'de katıldığı bir televizyon programında 2020 ürünü yerli mısır alım fiyatını ton başına 1325 lira olarak açıklamıştı. O dönemde dünya piyasalarında mısırın tonu 160 dolar seviyesinde iken Türkiye'de alım fiyatı o günkü kurla 190 dolar olarak açıklanmıştı. Ancak daha sonra fiyatlar arttı ve bugünkü ihalede olduğu gibi 302 dolar bile teklif edildi.

Üretimi artırmak şart

Mısır üreticileri kendilerinden ucuza mısır alınırken ithalata yüksek fiyat verilmesine tepki gösteriyor. Türkiye'nin mısır üretimi 6.5 milyon ton seviyesinde. Tüketimi ise 8 milyon tonun üzerinde. Üretim ihtiyacı karşılamadığı sürece ithalat devam edecek. Dünya fiyatları arttıkça ithalat faturası kabarmak. Bu nedenle ithalata verilen döviz üreticiye destek olarak sağlanırsa üretim artırılabilir ve ithalat bağımlılığı sona erer.

TMO ithal mısır ihalesine verilen teklifler (dolar/ton)

LİMAN	Viterra	Cargill	GTCS	ADM	Rolweg	Orsett	Erser	Kibar
Derince	282,77	288,00	278,00	286,73	287,87		279,70	284,90
İzmir	294,27	298,00		291,98	279,87		278,80	281,90
Bandırma	293,08	302,00	285,00	298,48	289,87	291,90		280,90

Kaynak: Grain Point

Türkiye'nin tarımsal ürün üretimindeki yeterlilik dereceleri açıklandı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019-2020 sezonu Bitkisel Ürün Denge Tablolarını yayınladı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019-2020 sezonuna ilişkin Bitkisel Ürün Denge Tablolarını yayınladı.

Söz konusu veriler, bir bölgenin kullanılabilir üretiminin (iç üretim) o bölgenin talebini ya da yurt içi kullanımını (insan, hayvan ve endüstrinin bütün ihtiyaçlarını) ne ölçüde karşılayacak durumda olduğunu gösteriyor.

Buna da kısaca "yeterlilik derecesi" deniliyor.

Değerin, 100'den küçük olması, üretimin yurt içi talebi tam olarak karşılayamadığı durumu temsil ediyor. 100'den büyük olan bir değer ise normal iç ihtiyaçları geçen, ihraç edilebilir ve/veya stoklanabilir miktarların varlığına işaret ediyor.

BUĞDAYDA KENDİ KENDİMİZE YETMİYORUZ

TÜİK verilerine göre, toplam tahıl ürünlerinde 2019-2020 piyasa döneminde yurt içi üretimin yurt içi talebi karşılama derecesi (yeterlilik derecesi) yüzde 87,8 olarak gerçekleşti.

Toplam tahıl üretiminde en büyük paya sahip olan buğdayın yeterlilik derecesi yüzde 89,5 olurken, yem sanayinin en önemli girdilerini oluşturan arpanın yeterlilik derecesi yüzde 94,8 ve mısırın yeterlilik derecesi ise yüzde 75,5 olarak gerçekleşti.

Pirinçte ise yeterlilik derecesi yüzde 84,9 seviyesinde gerçekleşti.

Kuru baklagiller tarafında ise kuru fasulyede yeterlilik derecesi yüzde 76 olarak gerçekleşirken, kırmızı mercimekte yüzde 71,7 oldu. Yeşil mercimekte yüzde 85,3 olan yeterlilik derecesi nohutta yüzde 127,5 seviyesinde.

Yağlı tohumlar tarafında ise soyanın yeterlilik derecesi ise yüzde 4,7 olurken, ayçiçeğinin yeterlilik derecesi yüzde 60,1 düzeyinde. Kolzada yüzde 95,1 olan yeterlilik derecesi pamuk (çiğit) tarafında yüzde 104,8 seviyesinde.

Sert kabuklular tarafında ise bademde yeterlilik derecesi yüzde 78,7 olurken, cevizde yüzde 72,7 olarak gerçekleşti. Antep fıstığında söz konusu oran yüzde 116,6 olurken, fındıkta yüzde 563,9 ve kestanede ise yüzde 120,9 olarak gerçekleşti.

Meyveler ve içecek bitkilerinde 2019-2020 piyasa döneminde en yüksek yeterlilik derecesi yüzde 617,9 ile incirde gerçekleşti. Muz üretiminde yüzde 76,6 düzeyinde yeterlilik derecesi söz konusu iken kayısıda bu oran yüzde 391,7 oldu. Turunçgiller grubunda yer alan meyvelerin tamamında kendine yeterliliğin olduğu görüldü. Toplam çay arzının büyük bir kısmı kendi üretimimizden karşılanmakta olup, çayın yeterlilik derecesi yüzde 95,5 oldu.

Toplam sebze ürünlerinde, 2019-2020 piyasa döneminde yurt içi üretimin, yurt içi talebi karşılama derecesi yüzde 107,2 oldu. Sebzelerde en yüksek yeterlilik derecesi havuçta yüzde 117,7 olurken, kuru soğanda yüzde 113,1, patatete yüzde 104,1 ve sakız kabakta ise yüzde 111,6 olarak gerçekleşti.

Kuru sarımsak yeterlilik derecesi yüzde 90,8 düzeyinde oldu.

Yabancı sermaye girişi hızlanacak

Merkez Bankası PPK'da 100 baz puan olan beklentilerin üzerinde 200 baz puanlık artışla politika faizini yüzde 19'a çıkardı. Merkez Bankası riskler nedeniyle önden yüklemeli yaptığını söylediği faiz kararının ardından dolar geriledi, analistler yabancı sermaye girişlerinin hızlanacağını vurguladı.

Merkez Bankası en kritik Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısından sürpriz sonuç çıktı. Piyasanın 100 baz puan çerçevesinde şekillenen faiz artırım beklentilerinin üzerine çıkan Merkez Bankası 200 baz puanlık artışla politika faizini yüzde 17'den yüzde 19'a çekti. Merkez Bankası PPK öncesinde 7.47 lira seviyesinde olan dolar kuru sert gerileyerek 7.32 liraya kadar inerek 2 haftanın en düşük seviyesine geriledi. Analistlerin toplantı öncesi ihtiyaç olan 200 baz puan ama 100 baz puan da Merkez Bankası'nın adım atması için önemli diye değerlendirdikleri son dönemin en kritik toplantısında yine Merkez Bankası'nın piyasanın önüne geçmesini çok olumlu bulundu. Merkez Bankası da attığı adımı PPK metninde "Kurul, gelişmelerin enflasyon beklentileri, fiyatlama davranışları ve orta vadeli enflasyon görünümü üzerinde oluşturduğu yukarı yönlü riskleri dikkate alarak, önden yüklemeli ve güçlü bir ilave parasal sıkılaştırma yapılmasına karar vermiştir" diye açıkladı.

Analistlerden tam not alan PPK metninin de hem alınan kararın gerekçesi hem de önümüzdeki döneme ilişkin yapılacaklar açısından çok güçlü ve iyi iletişimin örneği olarak değerlendirildi. Bu kararın ülke risk primi ve uzun vadeli faizler açısından olumlu olacağını belirten analistler faiz kararının yıl sonuna doğru yakalanacak güçlü toparlanma eğiliminin de desteklediği ve büyüme üzerindeki aşağı yönlü riskleri de bertaraf ettiği kaydedildi.

Yabancı yatırımcıyı çekecek

Dünya Gazetesi Yazarı ve TOBB ETÜ Öğretim Üyesi Atılım Murat, geçen ayda faiz artırımını savunduğunu hatırlatarak, "Son 1 ayda hesap çok kabardı. Kurdaki yüzde 10'luk artış, petrol ve emtia fiyatlarındaki artış varken politika faizini artırmak zorundasın. Normal bir faiz artışı olarak görüyorum. Ve yaşananlar devam ediyor, ABD tahvilleri artıyor, enflasyon artıyor son derece de doğru bir iletişimle 'ben riskleri görüyorum ve önden yüklemeli faiz artırımını yaptım' diyor. Nefis bir iletişim yapmışlar, metin gerçekten çok iyi. Piyasanın da önüne geçtiler ama hala şahin duruşunu da koruyor. Yani önümüzdeki aylarda ihtiyaç olursa yeniden artırım diyor" dedi. Önceki günkü Fed toplantısını piyasanın olumsuz karşılamadığını ve risk iştahının yüksek kalacağını belirten Murat, "Yüzde 19 faiz yabancı yatırımcıyı da Türkiye'ye çekecektir. Zaten ihtiyacımız olan da bu. Enflasyonu düşürebilmek en azından yılsonu tahminine ulaştırmak için 200 baz puanlık artış önemli. Sermaye girişleri enflasyonu yönetmeyi de kolaylaştıracak. Doğru iletişim ve ne yapmak zorunda olduğunu da vurgulamış" diye konuştu.

Faiz avantajının üstüne geçmeliydik

Dünya Gazetesi Yazarı ve Piri Reis Üniversitesi Rektör Yardımcısı Erhan Aslanoğlu Merkez Bankası'nın kasımdan bu yana genelde piyasa beklentilerinin üzerinde sıkılaştırma adımları attığını ve dünkü kararın da bunların devamı niteliği taşıdığını kaydetti. Aslanoğlu şöyle konuştu: "Hatta daha da önemli. 200 baz puan artış ile beklentilerin üzerinde bir adım atan Merkez Bankası önümüzdeki günlerin beklentilerine karşı koruma kalkanı da oluşturuyor. ABD tahvilleri yüzde 0,50'lerden yüzde 1,60 1,70'lere geldi. Yüzde 2'lere doğru da gidebilir. Yani son bir buçuk ayda ABD tahvillerindeki faiz 150 baz puan artmış olacak. Bu tablo yatırımcılar için bir faiz avantajı oluşturuyor. Bizim de bu artışın üzerine geçme gerekliliğimiz doğdu. Merkez Bankası bugünkü hamlesiyle, ABD'deki faiz artışlarının devam etme ihtimaline karşın önlemini aldı. Merkez Bankası, hem mevcut enflasyon hem de önümüzdeki aylarda enflasyon artışındaki beklenti için ihtiyaç duyulan faiz seviyesini sağlamış oldu. Unutmamak gerekir ki; faiz sadece enflasyondan etkilen

miyor risklerden de etkileniyor. Önümüzdeki aylarda küresel ve siyasi potansiyel riskler fiyatları belirlemede etkili olacak."

En yüksek reel faiz seviyesi

Bürümcekçi Araştırma ve Danışmanlık Kurucu Ortağı Haluk Bürümcekçi, Reuters'e yaptığı açıklamada "Karar sonrası gerçekleşen enflasyona göre hesaplanan politika reel faizi yüzde 2.9 ve beklenen enflasyona göre hesaplanan reel faiz yüzde 7,7 seviyesine yükselmiş bulunuyor. Bu ise, benzer gelişmekte olan ülkelere göre çok daha yüksek reel faiz seviyelerine işaret ederek yabancı yatırımcı girişlerinin tekrar yoğunlaşması açısından yeterli olabileceğini düşündürüyor" dedi.

Sermaye çıkışını durdurucu etki

Dünya Yazarı Tuğrul Belli, kimsenin beklemediği bir faiz kararı olduğunu kaydederek şöyle konuştu: “Merkez Bankası'nın elindeki veri seti enflasyonun daha yüksek noktalarda plato yapabileceğini gösteriyor olabilir. Doğru bir karar olduğunu TL'nin değer kazanmasından da görüyoruz. Piyasanın önüne geçmek adına alınmış bir karar. Dünya piyasalarındaki gelişmeler de karar da etkili oldu. ABD uzun vadeli tahvilleri 1,75'e kadar çıktı.

Daha da çıkabilir. ABD'de bu çıkışın yüzde 2,5'lere kadar gelebileceği konuşuluyor. Bu bizim gibi gelişen ülkeler için risk unsuru. Gelişmekte olan ülke merkez bankaları faiz arttırıyor. Sonuçta global anlamda faizlerde bir artış varken Naci Ağbal da doğruyu yaparak önden artırım ile piyasaların önüne geçti. Kısa vadede yabancı yatırımların gelmesi anlamında etki yapabilir. Reel faizi de yüksek tutabilir. Enflasyonun gidişatını da düşürürsek önümüzdeki dönemde iyi bir reel faiz verebiliriz. Öncelikle yabancı sermayenin çıkışını durdurucu bir etki olacaktır ancak önümüzdeki dönemde bu açıdan dalgalı bir seyir yaşanması da mümkün görünüyor.”

Basiretli bir Merkez Bankacılığı

Dünya Gazetesi Yazarı ve Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi Hakan Kara, Merkez Bankası'nın enflasyona yönelik yukarı yönlü risklere atıfta bulunarak güçlü bir sıkılaştırma yaptığını kaydederek “Naci Bey göreve geldiğinden bu yana gerek aldığı kararlar gerekse iletişimi ile iyi bir sınav verdi.

Kasımdan bu yana atılan bütün adımları dikkatle incelediğimizde basiretli bir merkez bankacılığı örneği görüyoruz. Elbette şu hususu da eklemek lazım. Sürekli faiz arttırarak bir yere varamayız. Siyasi, jeopolitik ve uluslararası ilişkiler alanlarında beklentileri iyileştirecek güçlü adımlara ihtiyaç var. Merkez Bankasının kararı bu tedbirlerin atılması için sadece bir zaman kazandırıyor. Adımlar gecikirse bu defa sıcak para akımı ve bilançolardaki uyuşmazlıklar bir süre sonra tekrar kırılabilir. Bu nedenle enflasyonla mücadele ve beklenti yönetiminde maliye politikası ve diğer alanlarda merkez bankasını yalnız bırakmamamız gerekiyor” dedi.

Risk primindeki azalışa en ciddi katkı

Dünya Gazetesi Yazarı ve Deniz Yatırım Araştırma Bölüm Müdürü Orkun Gödek, toplantı sonuç metninde gerek yurtiçindeki enflasyonu etkileyen unsurlar gerekse yurtdışındaki gelişmelerin kapsamlı şekilde değerlendirilmesi ve gelecek dönem beklentilerini çıpalama isteği dikkat çektiğini belirterek “Merkez Bankası'nın bugüne dek yaptığı kuvvetli yönlendirmeler paralelinde gerçekleştirdiği faiz artışının pozitif kredibilite katkısı, ülke risk priminde azalış ve gerektiğinde önden yüklemeli şekilde para politikasını ayarlayacağına dair verdiği mesajların somutlaşması açısından son derece olumlu okuyoruz. Bu nedenle TCMB'nin ‘piyasa beklentilerinin önünde’ yer almasını ülke risk primindeki azalışa en ciddi katkıyı sağladığına inanıyoruz. Bugün atılan para politikası adımının global risk artışı dönemlerinde yerel varlıklardaki stresi azaltıcı yönde katkı sağlayacağına inanıyoruz” dedi.

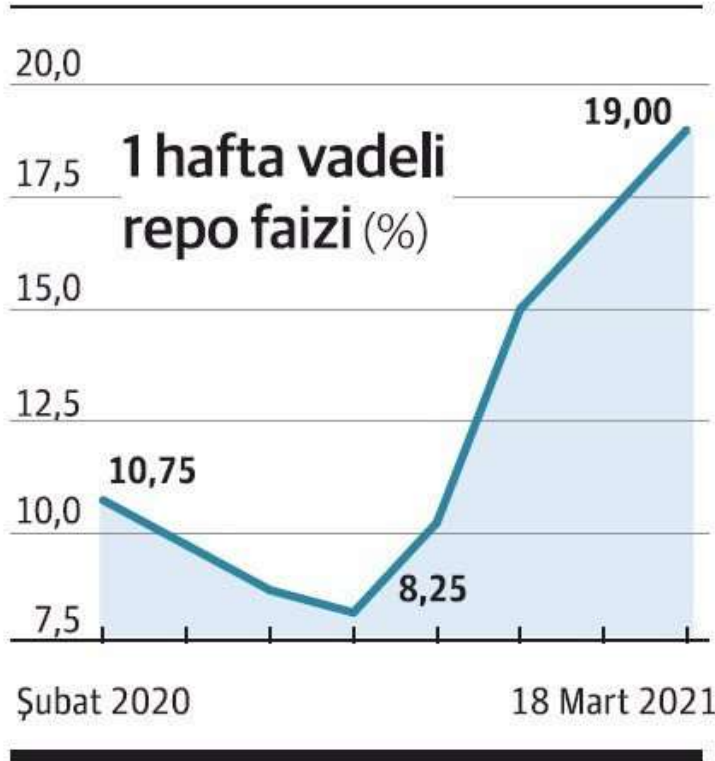
Faiz artırımları devam edecek

BlueBay Asset Management'tan Timothy Ash yaptığı açıklamada, Merkez Bankası'nın faiz kararının kendini şaşırtmadığını dile getirerek "Ben yüzde 20'ye çekmelerini bekliyordum. Ama yüzde 19 da iyi bir hareket. Bu adım Başkan Ağbal'a kredibilite veriyor. Beklentileri aştı ve iyi bir iş yaptı. Türkiye'nin kendine has problemleri var yüksek enflasyon ve dolarizasyon. Bunu yapmak zorundaydı ve faiz artırımına devam edecek. Merkez Bankası'na güvenilirlik kazandırıyor. Belki yılın sonuna veya önümüzdeki yılın ilk döneminde faiz indirimi yapabilir.

Ama birkaç ay daha agresif bir Ağbal göreceğiz. Ne kadar agresif olursa kısa vadede ne kadar yüksek kalırsa faizler enflasyon o kadar ılımlılaşmaya başlar" dedi.

TL mevduat faizi 1-2 puan yukarıya gidebilir

Garanti Yatırım Koordinatörü Tufan Cömert, yayımladığı notta faiz artışının hem enflasyondaki yukarı yönlü riskleri, hem de ABD tahvil verim eğrisinin yukarı kaymasının yurtiçi piyasalarda yarattığı olumsuz etkiyi azaltabileceğini belirterek "Bu hamle ile TL mevduatlarında kabaca yüzde 17 çevresinde olan piyasa faizinin 100-200 baz puan daha yukarı gitmesi olası. Ayrıca mart sonu itibarı ile mevduat stopajlarındaki indirimin süresi bitince artık brüt yüzde 18 olan mevduat faizinin stopajlar eskiye döndükten sonra aynı net getiriye sağlaması için yüzde 20 seviyesinde kote edilmesi gerekecek. Bu durum brüt faizlerde de ek yukarı yönlü bir hareket ihtimalini artırıyor. Türkiye CDS primleri ise TL'nin diğer GOÜ para birimlerine göre oldukça olumlu ayrışması nedeni ile önümüzdeki günlerde gerileyebilir" dedi.

Enflasyon beklentilerine dikkat çekildi

PPK metninde iç talep koşulları, döviz kuru başta olmak üzere birikimli maliyet etkileri, uluslararası gıda ve diğer emtia fiyatlarındaki yükseliş ve enflasyon beklentilerindeki yüksek seviyelerin, fiyatlama davranışları ve enflasyon görünümünü olumsuz etkilemeye devam ettiği belirtildi. Metinde, “Öte yandan, bazı sektörlerde belirginleşen arz kısıtları ile gerçekleştirilen ücret ve yönetilen fiyat ayarlamaları, orta vadeli enflasyon görünümü üzerindeki önemini korumaktadır. Son dönemde kredi büyümesindeki yükseliş eğilimi ile ithal maliyetlerdeki artış, talep ve maliyet unsurlarında öngörülen kademeli iyileşmeyi geciktirmektedir” denildi.

Küresel enflasyon endişeleri metinde

PPK metninde önceki aylardan farklı olarak Merkez Bankası küresel gelişmelere de işaret ederek şu noktalara dikkat çekti: “Genişleyici parasal ve mali politikalar ile aşılama sürecinde yaşanan olumlu gelişmelerin etkisiyle küresel büyüme görünümünde iyileşme ve uluslararası emtia fiyatlarında artış görülmektedir. Yükselen küresel enflasyon beklentileri, gelişmiş ülke para politikalarına ilişkin belirsizliklere ve küresel finansal piyasalarda dalgalanmaya yol açmaktadır.”

MÜSİAD: Konjonktürel bir zorunluluk olarak değerlendirmek isteriz

MÜSİAD Genel Başkanı Abdurrahman Kaan yaptığı açıklamada, Merkez Bankası'nın yaptığı artışın piyasaların beklediği bir gelişme olmadığını kaydederek “Bu noktada başta gıda ve emtia olmak üzere küresel piyasalardan kaynaklanan fiyat artışlarının T.C. Merkez Bankası'nın etki alanının dışında kalması sebebiyle, enflasyonla mücadelenin yalnızca politika faizi enstrümanı ile sürdürülmesinin yeterli olmayacağı kanaatindeyiz. Bundan sonra atılacak adımların iş dünyasının yatırım hevesi ve borç yapılandırması adına nasıl bir seyir izleyeceğini görmek gerekecektir” dedi. Kaan, ABD teşvik paketinin ardından gelişen piyasaların bu akımdan pay alması ve para birimlerindeki değerlenmeyi destekleyici politikalar uygulamasının anlaşılır olduğunu belirterek şunları söyledi: “Ancak burada iki önemli husus söz konusudur: Yüksek faizin iyi iç piyasadaki talep üzerindeki etkisi ve dış ticaretin cari denge adına olumlu işletilmesi için uygun Dolar/TL düzeyinin bulunması. Bir başka beklenti ise Merkez Bankasının dolarizasyon yönetimi konusunda atacağı adımlar ve dolar alım ihalelerinin ne zaman başlayacağıdır. İş dünyası olarak bu endişeleri taşımakla beraber, alınan kararın bilhassa yurtdışı piyasalarda TCMB bağımsızlığı ve yönetim itibarı açısından olumlu neticeler getirmesini temenni ederiz. Neticede bu geçici bir süreçtir ve enflasyon hedeflerinin tutması adına rahatlatıcı verilerle beraber faizde indirim sürecinin de bu kez kalıcı bir şekilde sağlanması için uygulanan konjonktürel bir zorunluluk olarak değerlendirmek isteriz.” Öte yandan Yüksek faizin canlarını yaktığını belirten ASKON Genel Başkanı Aydın, “Yatırıma ve harcamalara ihtiyacımız olduğu bir ortamda faiz artışı yaşanması canımızı yakıyor. Bu alanda farklı kategoride yer almak ise canımızı sıkıyor” dedi.

Tavan fiyat uygulaması başladı

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun, 81 ilde iki ay süreyle uygulanacak akaryakıt fiyatlarının tespitine ilişkin kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), 81 ilde iki ay süreyle uygulanacak akaryakıt fiyatlarının tespitine ilişkin karar aldı.

EPDK'nin konuya ilişkin kararı, Resmi Gazete'nin bugünkü sayısında yayımlanarak y r rl ge girdi.

Buna göre kurum, benzin ve motorinde 81 ilde iki ay süreyle uygulanacak fiyat farkı tablosunu yayımladı.

EPDK tarafından d n yapılan açıklamada, tüketicileri korumak, sektörün sürdürülebilir ve rekabetçi yapısını devam ettirebilmek ve ortaya çıkan "kar oyunlarının" tekrarlanmaması amacıyla tavan fiyat uygulanması kararı alındığı duyurulmuŐtu.

TBMM Başkanı Şentop: Anayasamızda parti kapatma var

TBMM Başkanı Şentop, HDP'nin kapatılması istemiyle açılan davaya ilişkin, "Anayasamızda, mevzuatımızda parti kapatma var. Bunun gerekçeleri, sebepleri de var" açıklamasında bulundu.

TBMM Başkanı Mustafa Şentop, HDP'nin kapatılması istemiyle açılan davaya ilişkin, Anayasa'da, mevzuatta parti kapatmanın olduğunu, Anayasa Mahkemesinin konuyla ilgili incelemeler yaptıktan sonra bir karar vereceğini bildirdi.

Şentop, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, AK Parti Grup Başkanvekilleri Bülent Turan ve Muhammet Emin Akbaşoğlu, Çanakkale Valisi İlhami Aktaş, Limak Holding Yönetim Kurulu Başkanı Nihat Özdemir ve beraberindeki milletvekilleriyle 1915 Çanakkale Köprüsü şantiye alanında incelemelerde bulundu.

Yüklenici firma yetkililerinden bilgi alan Şentop, gazetecilerin gündeme ilişkin sorularını yanıtladı.

Köprüyle ilgili incelemelerine değinen Şentop, "318 metre yüksekliğindeki köprü ayağının en üstüne çıktık. İnşallah 18 Mart 2022'de köprü açılmış olacak. Yani sadece geçmişi, ecdadımızı yad ederek değil, bugüne ve geleceğe çok nadide, harikulade eserler bırakarak da ilerliyoruz. Bu köprü'nün özelliği, dünyada iki ayak arası en geniş olan köprü olacak faaliyete geçtiği zaman. Çalışan işçilere, mühendislere, emeği geçen Ulaştırma ve Altyapı Bakanımıza, daha önceki bakanlarımıza ve tabii bütün bu kıymetli eserler için liderlik yapan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkür ediyorum." dedi.

"Anayasamızda, mevzuatımızda parti kapatma var"

Bir gazetecinin, HDP'ye açılan kapatma davası sürecinin nasıl işleyeceğine ilişkin sorusu üzerine Şentop, Anayasa'ya ve Siyasi Partiler Kanunu'na göre Türkiye'de siyasi parti kapatma davalarının açılabileceğini hatırlattı.

TBMM Başkanı Mustafa Şentop, şöyle devam etti:

"Bu konuda daha önce bir düzenleme Meclise gelmişti. Bir anayasa değişikliği yapılıyordu 2010 yılında. Bu değişikliklerden biri de siyasi parti kapatılmasının tamamen yasaklanması mahiyetinde bir değişiklikti ama Meclisten geçmemişti o zaman. O tarihlerde 'Parti kapatmalar olmasın.' diyenler varsa onların o tarihte onlara destek verip vermediğine bakılmasını öneririm. Anayasa'mızda, mevzuatımızda parti kapatma var. Bunun gerekçeleri, sebepleri de var. İlk defa karşılaşılan bir durum da değil. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından dava açılıyor. Anayasa Mahkemesi konuyla ilgili incelemeler yaptıktan sonra bir karar verecek. Sadece Türkiye'de değil başka ülkelerde de siyasi partilerin kapatılmasıyla ilgili düzenlemeler var, uygulamalar var. Gönül ister ki olmasın ama siyasi partilerin kapatılmasını gerektiren hususlar, sebeplerle ilgili de siyasi partilerin hassasiyet göstermesi, ihlallerde bulunmaması da gerekir. Buna dikkat edilmesi gerekir."

Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun milletvekilliğinin düşürülmesi

HDP'li Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun milletvekilliğinin düşürülmesiyle ilgili soruyu yanıtlayan Şentop, daha önce buna benzer bir olayın yaşandığını, 3 milletvekilinin haklarındaki kesin hükümlerinin Genel Kurul'da okunması suretiyle 4 Haziran 2020'de milletvekilliklerinin sona erdiğini anımsattı.

Şentop, şunları kaydetti:

"Ömer Faruk Gergerlioğlu ile ilgili süreç ilk defa karşımıza çıkan bir süreç değil. Anayasa'da çok açık bir şekilde kesin hükmün Genel Kurul'a bildirilmesiyle milletvekilliğinin düşüleceği yazıyor. Burada itiraz edilen hususlardan birincisi 'Karar hukukidir, değildir. Adildir, değildir' tartışması. Öyle bir tartışma şüphesiz yapılabilir. Bunu herkes tartışabilir ama bizi Meclis Başkanlığı olarak ilgilendiren Anayasa'daki açık hükümde yer alan kesin hüküm meselesidir. Ortada bir kesin hüküm var mı, yok mu? Kesin hükümlerden beğendiklerimizi uygulama, beğenmediklerimizi uygulamama, beğendiklerimizi okuma, beğenmediklerimizi okumama, okutmama gibi bir lüksümüz yok. Kesin hüküm, kesin hükümdür. Bir yanlışlık varsa kararda hükümle ilgili bunun nasıl düzeltileceğine dair süreç de mevzuatımızda var. İkinci husus da 'Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapıldı. Bu bakımdan beklenmesi gerekirdi' şeklinde. Bu da doğru değil. Daha önce de bunu konuştuk. Anayasa Mahkemesine bireysel başvurular hükmün kesinleşmesine engel değil. Bireysel başvurular ayrı bir mekanizma. Sayın Berberoğlu ile ilgili Anayasa Mahkemesinin kararları da doğru okunursa, o kararda da Anayasa Mahkemesi kesin hükmü kendisi kaldırmıyor, kaldıramıyor. Böyle bir yetkisi yok. Kesin hükmün kaldırılması konusunda ilgili

mahkemeye, İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesine o zaman kesin hükmün kaldırılmasına dair kararında ayrı bir cümle koyuyor. Bu bakımdan bireysel başvuru hükmün kesinleşmesini engellemiyor. Ortada bir kesin hüküm var. Anayasa Mahkemesindeki sürecin ne olacağını da bilmiyoruz."

"Anayasa'daki bir hükmün gereği yerine getirilmiş oldu"

Gergerlioğlu tarafından tedbir başvurusunda bulunulduğunu anlatan Şentop, şu ifadeleri kullandı:

"Tedbir başvurusunu Anayasa Mahkemesi reddetmiş. Daha önce benzer başvuruları reddediyordu ama Sayın Berberoğlu kararı sonrasındaki gelişmeleri dikkate alarak Anayasa Mahkemesinin ortada gecikmesinde sakınca olan bir durum olduğunu düşünmesi halinde bir tedbir kararı verme imkanı vardı, vermemiş bunu reddetmiş. Bu bakımdan hukuki süreç olarak hiç kimsenin, 'Karar şöyledir, böyledir, okunmalı, okunmamalı' tartışmasını yapmaya hakkı yok. Bunlar siyasi tartışmalardır. Siyaseten, 'beklenir, beklenmez' tartışması herkesin kendine göre karar vereceği bir husus. Kesin hüküm Genel Kurula bildirildikten sonra milletvekilinin milletvekilliği düşer. Dolayısıyla Genel Kurulda bulunması, milletvekili olmayan herhangi bir vatandaşımızın Genel Kurula girmesi, orada bulunması gibi bir husustur. Bu mümkün değildir. Bundan daha ilerisine, yasama faaliyetlerinin engellenmesi gibi bir duruma doğru varmaz diye ümit ediyorum. Verilen ceza hükmünün infazıyla ilgili ise Adalet Bakanlığımız veya ceza hukukçuları onu ifade edebilirler. 1994'te yaşanan olayla atıf yapılıyor. Hiçbir alakası yok. 1994 yılında yaşanan olayda bazı milletvekillerinin dokunulmazlığı kaldırılmıştı. Milletvekillikleri devam ediyordu. Onların gözaltına alınmasıyla ilgili süreç, farklı bir süreçti. Milletvekillerinin, milletvekillikleri devam ederken başka dosyalarla ilgili olarak dokunulmazlıkları kalkıyor. O bakımdan birbirine hiç benzemeyen iki statüyle karşılaştırılması gibi bir durum. Burada teknik olarak bir kesin hüküm var. Bu da okundu. Milletvekilinin şahsı vesaire önemli değil. Sadece Anayasa'daki bir hükmün gereği yerine getirilmiş oldu."

"Karşılıklı müzakere yolunun tercih edilmesi gerekir"

Şentop, bir gazetecinin, "AB, Türkiye'ye yönelik yaptırım planını askıya alma kararını açıkladı. Bununla ilgili bir değerlendirme alabilir miyiz? Türkiye için herhalde olumlu bir gelişme" sorusuna da şu yanıtı verdi:

"Şüphesiz, tabii ki. Zaten müzakereler, görüşmeler başta Sayın İçişleri Bakanımız olmak üzere devam ediyordu. AB'nin geçen hafta AB Parlamentosunun yaptığı bir değerlendirme vardı, Suriye üzerinden. Türkiye ile ilgili bilgilerin doğrudan Türkiye'den alınması, tereddüt hasıl olan hususlarda da karşılıklı müzakere yolunun tercih edilmesi gerekir. Türkiye hakkında, Türkiye'deki terör örgütlerinden, Türkiye'ye karşı terör faaliyeti yürüten örgütlerden veya bu örgütlerle ilişkili olan Avrupa'daki uzantılarından bilgi almak, Türkiye hakkındaki kararları, değerlendirmeleri, bunlar üzerinden yapmak çok vahim bir yanıştır, hatadır. Bununla ilgili bir olumlu gelişme olması, muhtemelen müzakereler üzerindedir."

AB'den HDP ve Gergerlioğlu açıklaması

AB'den Gergerliođlu'nun milletvekilliđinin dűşürűlmesi ve HDP'yi kapatma davası hakkında yapılan açıklamada, bu iki karardan derin endiđe duyduđu belirtildi.

Avrupa Birliđinin (AB), HDP'li 3mer Faruk Gergerliođlu'nun vekilliđinin dűşürűlmesi ile HDP'nin kapatılması istemiyle açılan davadan endiđe duyduđu bildirildi.

AB Dıř İliřkiler ve Gűvenlik Politikası Yűksek Temsilcisi Josep Borrell ile AB Komisyonunun komřuluk ve geniřlemeden sorumlu űyesi Oliver Verhalyi tarafından yapılan ortak açıklamada, birliđin, bu iki karardan derin endiđe duyduđu belirtildi.

HDP'nin kapatılmasının, milyonlarca seđmenin haklarını ihlal edeceđi ileri sűrűlen açıklamada, "Bu durum, Tűrkiye'de temel haklardaki geriye gidiře ilgili AB'nin endiřelerini artırmakta ve Tűrk makamlarının reformlara y2nelik taahhűtlerindeki inanılabilirliđe darbe vurmaktadır." ifadesi kullanıldı.

Açıklamada, AB'ye aday űlke ve Avrupa Konseyi űyesi olan Tűrkiye'nin, demokratik yűkűmlűlűklerine saygı g2stermesi gerektiđi savunuldu.

Biden tavsiye etti, yaptırımlar kalktı!

Reuters, AB'nin 25-26 Mart'taki zirvesinde Türkiye'ye Doğu Akdeniz'deki sondaj faaliyetleri nedeniyle yeni yaptırımlar dayatma planını askıya aldığını duyurdu. Avrupalı ve ABD'li diplomatlar Biden'ın Türkiye'ye yaptırım uygulanmamasını tavsiye ettiğini ve bu kararda Erdoğan'ın 'yapıcı' tavrının etkili olduğunu söyledi.

Avrupalı ve ABD'li 4 diplomat, Türkiye hakkında Reuters'a açıklamalarda bulundu. Diplomatlar, Avrupa Birliği'nin üst düzey Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) yetkililerine yaptırım uygulama kararını dondurduğunu bildirdi.

4 diplomat, ABD Başkanı Joe Biden'ın "Ankara taviz vermeye açık gözüktüğü için" Brüksel'e Türkiye'ye yaptırım uygulamama çağrısı yaptığını ifade etti.

AB YASAK UYGULANACAĞINI SÖYLEMİŞTİ

AB, Aralık ayında Doğu Akdeniz'deki sondaj çalışmaları sebebiyle bazı yetkililerin AB ülkelerindeki varlıklarının dondurulacağını ve seyahat yasağı uygulanacağını söylemiş ancak isim belirtmemişti.

"ÇALIŞMALAR DURDU"

AB, 25-26 Mart'taki zirvede Türkiye'ye yönelik daha ağır ekonomik yaptırımları görüşeceğini açıklamıştı. Bir diplomat, "Kara listeye isimlerin eklenmesi için çalışmalar durdu. Artık daha ağır ekonomik yaptırımlar da gündemimizde değil" dedi.

19.03.2021

Bir AB diplomatı "Türkiye'den yeni şahısların kara listeye alınması çalışmalarını durdu ve artık ekonomik yaptırımlardan söz etmiyoruz" derken, bir diğer diplomat yeni yaptırım girişimlerinin esasında hiç somutlaşmadığını söyledi. Üçüncü bir kaynak "Diplomatik yollara öncelik veriliyor" dedi.

Reuters, AB'nin karar değiştirmesinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "daha yapıcı bir ton kullanmasının", Almanya Başbakanı Angela Merkel'in "uzlaşmacı yaklaşımının" ve Türkiye ile Yunanistan arasındaki direkt görüşmelerin rol oynadığını belirtti.

Diplomatlardan biri, HDP'nin kapatılması girişiminin yeni yaptırımları gündeme getirmesinin beklenmediğini ama bu konunun AB tarafından ele alınabileceğini de ekledi.

AB YÖNETİMİ CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN İLE GÖRÜŞECEK

AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ile AB Konseyi Başkanı Charles Michel'in Cumhurbaşkanı Erdoğan ile yarın video konferans yöntemiyle görüşme yapacağı bildirildi.

AB Komisyonu Sözcüsü Eric Mamer, günlük basın toplantısında, görüşmenin yarın öğleden sonra yapılacağını duyurdu.

Mamer, görüşmede, gelecek hafta düzenlenecek AB Liderler Zirvesi öncesinde Türkiye-AB ilişkilerindeki durumun değerlendirileceğini söyledi. AB Liderler Zirvesi, 25-26 Mart'ta yapılacak.

Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu

4. kez Meclis'e gelecek

Ali Ekber YILDIRIM

19 Mart 2021 Cuma

Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanun Tasarısı 4.kez Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) geliyor. 2002 yılından bu yana gündemde olan ve 3 kez "Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı" olarak Meclis'e sunulan ancak yoğun tepkiler üzerine çıkarılamayan tasarı bu sefer "Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı" olarak hazırlandı. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan teklif taslağı görüşe açıldı.

Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Teklif Taslağı'nda kanunun amacı "ülkemize ait biyolojik zenginliklerin korunması, geliştirilmesi ve bunlardan sürdürülebilir şekilde yararlanılmasını sağlamaktır. Bu Kanun, ülkemizin biyolojik çeşitliliğinin korunmasına, sürdürülebilir yönetimine, genetik kaynaklara erişime ve genetik kaynakların kullanımından doğan faydaların paylaşımına ilişkin usul ve esasları kapsar" şeklinde açıklanıyor.

Daha önce 3 kez Meclis'e geldi

"Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı" daha önce 3 kez Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunuldu ancak her seferinde yoğun tepkiler üzerine çıkarılamadı, kadük kaldı. İlk olarak 25.10.2010 tarih ve 4531 sayı ile dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan imzası ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunuldu. Çevre ve Orman Bakanlığı'nın hazırladığı o tasarı 39 madde ve 4 geçici maddeden oluşuyordu.

İkinci kez yine Başbakan Recep Tayyip Erdoğan imzası ile bu kez Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından hazırlanan tasarı 17.5.2012 tarih ve 2217 sayı ile Meclis'e sunuldu. Bu ikinci tasarı 33 madde ve 1 geçici maddeden oluşuyordu.

Üçüncü olarak 15.5.2017 tarih ve 889 sayı ile dönemin Başbakanı Binali Yıldırım imzası ile 43 madde ve 6 geçici madde olmak üzere 49 maddeden oluşan tasarı Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından hazırlandı.

Şimdi 4. kez Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne Cumhurbaşkanlığı Kararı olarak sunulacak. Öncekilere göre kapsamı daraltılan tasarı taslağı 22 madde ve 1 geçici maddeden oluşuyor. Taslak, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlandı. Bu kez tasarıda "Tabiat" yok. Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanun Tasarısı olarak sunulacak. Ancak, içerik olarak daha önce hazırlanan tasarılarıdaki birçok düzenleme bu taslakta da yer alıyor.

Ekolojik Etki Değerlendirmesi'nde Cumhurbaşkanı'na özel yetki

Daha önceki tasarılarıda en çok tartışılan düzenlemelerden birisi olan Ekolojik Etki Değerlendirmesi bu taslakta da yer alıyor ve bazı özel durumlarda izin yetkisi Cumhurbaşkanı'na veriliyor. Taslakta, ekolojik etki değerlendirme tanımı şöyle yapılıyor: "Ekolojik etki değerlendirme; her türlü plan, proje ve faaliyetin ekosistemlere olabilecek etkilerinin belirlenmesini veya bu ekosistemlere ya da işleyişine zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önleyici ve telafi edici tedbirlerin tespit edilmesini kapsar."

Tasarı'nın 9. maddesinde ise, tür veya habitat koruma alanlarının elverişli koruma seviyesine muhtemel tesiri olabilecek faaliyetlere ekolojik etki değerlendirme yapılacağı, ekolojik etki değerlendirme neticesinde Tarım ve Orman Bakanlığı'nca uygun görülen faaliyetlere izin verilebileceği ifade ediliyor. Bu faaliyetlerin çevresel etki değerlendirmesine tabi olması halinde ekolojik etki değerlendirme, çevresel etki değerlendirme sürecinde yapılacağı belirtilerek: "Tür veya habitat koruma alanlarında milli güvenlik, doğal afet ve genel sağlık açısından zaruri faaliyetlere ekolojik etki değerlendirme yapılmaksızın Cumhurbaşkanı tarafından izin verilebilir" deniliyor.

Korunacak alan ve türleri Bakanlık belirleyecek

Kanun tasarısı ile koruma altına alınacak habitatlar, yaşam alanları, türler ve birçok konuda Tarım ve Orman Bakanlığı tek yetkili olacak. Mevcut koruma alanları ve türlerinde düzenleme yapılmasını da yine Bakanlık belirleyecek. Korunması gereken tür ve habitatlarla ilgili olarak tasarının 4. maddesinde Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından bilimsel çalışmalar ve kriterler dikkate alınarak korunması gereken habitatlar listesi, yaşam alanı ile birlikte korunması gereken türler listesi, sıkı korunacak türler listesi, toplanması, yakalanması ve kullanımını kurallara bağlı türler listesinin belirleneceği ifade ediliyor.

Yabancı türlerle ilgili düzenleme

Doğanın, yerli bitki ve hayvan türleri ile genetik kaynakların yerinde korunmaları için yabancı türlerin girişlerinin engellenmesi, kontrol altına alınması, yok edilmesi veya zararlarının en aza indirilmesi amacıyla alınacak tedbirlerin de sıralandığı tasarıda yabancı türlerle ilgili özetle şu düzenlemelere yer veriliyor: "Doğaya yabancı türlerin bırakılması Bakanlık iznine tabidir. Doğaya istilacı yabancı türler bırakılmaz ve yerleştirilemez, bunun için gerekli tedbirler alınır, varsa bu türlerin yayılışları kontrol altında tutulur veya bu türler yok edilir. İstilacı yabancı tür listesi Bakanlık tarafından

belirlenir. Ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmalarında, yerli türlere ve bu türlerin meyveli olanlarına öncelik verilir. Bilimsel araştırmalar doğrultusunda gerçekleştirilen balıklandırma çalışmalarında, yerel türlere öncelik verilir."

Biyokaçakçılıkla mücadele

Tasarıda biyokaakılıkla mücadele amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından kontrol noktaları oluşturularak bu amaçla personel ve ekipman temin edilmesi de öngörülüyor.

Sıkı korunacak türlerle ilgili yasaklar

Biyolojik eşitliliği Koruma Kanun Tasarısı'nda Tür veya habitat koruma alanlarının tahribine, özelliklerinin kaybolmasına, değiştirilmesine veya bozulmasına sebep olan veya olabilecek her türlü müdahaleye yasak getiriliyor.

Bakanlıkça izin verilen araştırma veya üretim faaliyetleri kapsamı dışında, sıkı korunacak türler listesinde yer alan hayvan türlerinin öldürülmesi, yaralanması ve vücut bütünlüğünün bozulması, üreme, yavru bakımı, tüy değiştirme, kışlama ve g dönemlerinde olmak üzere kasıtlı bir Şekilde rahatsız edilmesi, yuvaları terk edilmiş veya boş olsa dahi yumurtalarının toplanması, yuvalarına, üreme ve konaklama yerlerine zarar verilmesi veya bunların tahrip edilmesi, yakalanması, cansız olsa dahi bulundurulması, taşınması, satılması, satın alınması veya satışa sunulması yasaklanıyor.

Aynı Şekilde sıkı korunacak türler listesinde yer alan bitki türleri Bakanlıkça izin verilen araştırma veya üretim faaliyetleri kapsamı dışında, toplanması, koparılması, boğulması, köklerinin açığa çıkarılması veya zarar verilmesi, cansız olsa dahi bulundurulması, taşınması, satılması, satın alınması veya satışa sunulması yasaklanıyor.

Para ve hapis cezası

Kanun tasarısında biyolojik çeşitlerin korunmasına ilişkin kanuna aykırı hareket edenlere çeşitli oranlarda para cezası ve hapis cezası öngörülüyor.

Biyolojik çeşitliliğin korunmasında temel ilkeler

Kanun taslağında, ulusal kalkınmada biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımı dengesi gözetilerek, biyolojik çeşitlilikten sürdürülebilir bir Şekilde yararlanılmasına dikkat edileceği belirtiliyor. Biyolojik çeşitliliğin korunmasındaki temel ilkeler ise özetle Şöyle ifade ediliyor:

Biyolojik çeşitliliğin korunması ile sürdürülebilirliğinin sağlanmasında;

- Koruma ve kullanma dengesinin gözetilmesi,

19.03.2021

- Biyolojik çeşitlilik üzerinde ciddi veya telafisi mümkün olmayan zararlara sebep olabilecek tehditlere karşı gerekli tedbirlerin alınması,
- Biyolojik çeşitlilik açısından önemli tür ve habitatların korunması, iyileştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması,
- Ekolojik dengenin, peyzajın ve doğal ekosistem değerlerinin korunması,
- Biyolojik çeşitliliğin korunmasıyla ilgili idare ve karar alma süreçlerinde şeffaflığın, bilgi edinme hakkının kullanımının ve toplumun katılımının sağlanması,
- Ülkemizin biyolojik çeşitliliğinin tüm ekosistemler için tespiti ile korunması gereken tür ve habitatların belirlenmesi,
- Yöre halkının geleneksel faaliyetlerinin biyolojik çeşitliliğin korunması esas alınarak gözetilmesi esastır."

Faiz artışından öte anlamları olan bir karar!

Alaattin AKTAŞ

19 Mart 2021 Cuma

Merkez Bankası politika faizi olan haftalık repo ihale faiz oranını yüzde 17'den yüzde 19'a çıkardı. Bu, beklentilerin çok ötesinde bir artış. Kamuoyundaki genel beklenti faizin bir puan artırılması yönündeydi.

Peki Merkez Bankası faizi ne oldu da iki puan birden artırmaya karar verdi?

Öyle ya, kasım ve aralıktaki artışlardan sonra ocak ve şubat toplantılarında faiz sabit tutulmuştu. Bir anlamda martta, önceki iki aya göre bazı gelişmelerin alarm sinyali vermiş olması gerekiyor, değil mi...

Bu kesin, nelerin alarm sinyali verdiği Merkez Bankası faiz kararı sonrasındaki açıklamasında zaten değişiyor, aktaracağız. Merkez'in değiştiği ekonomik yönler. Bu kararın alınmasına yol açan iç ve dış başka etkenler de var.

Bu faiz artırımının bir de şu yönü var tabii ki; hiç kimse faiz kararlarını Merkez Bankası'nın tek başına ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bilgisi dışında aldığı söyleyemez. Dolayısıyla bu artışa siyasiler de onay vermiş demektir. Ama niye?

ÜÇ AYAĞIN İLKİ; EKONOMİ...

Faizin iki puan birden artırılmasının ekonomik gerekçeleri Merkez Bankası'nın açıklamasında var. Ne diyor Merkez Bankası, özetleyelim:

- Küresel büyümede iyileşme ve uluslararası emtia fiyatlarında artış görülmektedir. Yükselen küresel enflasyon beklentileri, gelişmiş ülke para politikalarına ilişkin belirsizliklere ve küresel finansal piyasalarda dalgalanmaya yol açmaktadır.
- Salgın döneminde sağlanan yüksek kredi büyümesinin birikimli etkileriyle güçlü seyreden iç talebin yanı sıra ithalat fiyatlarındaki artışlar cari işlemler dengesini olumsuz etkilemeye devam etmektedir.

- İç talep koşulları ve dvız kurunun birikimli maliyeti enflasyonu olumsuz etkilemeyi sürdürmektedir. Bazı sektörlerde belirginleşen arz kısıtları ile ücret ve yönetilen fiyatlardaki ayarlamalar orta vadeli enflasyon görünümü üstündeki önemini korumaktadır.

- Daha önce gerçekleştirilen parasal sıkılaştırma krediler ve iç talepte yavaşlatıcı bir etkide bulunmuş olmakla birlikte son dönemde kredi büyümesindeki yükseliş ve ithal maliyetlerindeki artış iyileştirmeyi geciktirmektedir.

- Kurul, söz konusu gelişmelerin enflasyon beklentileri, fiyatlama davranışları ve orta vadeli enflasyon görünümü üzerinde oluşturduğu yukarı yönlü riskleri dikkate alarak, önden yüklemeli ve güçlü bir ilave parasal sıkılaştırma yapılmasına karar vermiştir.

İKİNCİ GEREKÇE SİYASET...

İçerde işler karışıyor, tansiyon çok yükselecek. HDP'nin kapatılması yönünde atılan adımlar bizi çok gergin bir siyasi ortama doğru sürükleyecek. Kimilerinin iddiasına göre zaten arzulanana da bu; daha da gergin bir ortam.

Ne kadar haklı gerekçe ileri sürülürse sürülsün bir siyasi partinin kapatılmasının gündemde olması Türkiye'ye para getirmekte zaten çok gönülsüz olan yabancılara bizden daha da uzak tutacaktır.

Biz bu davayı istediğimiz kadar izah etmeye, haklı olduğumuzu dile getirmeye çalışalım; bunu yabancılara anlatamayız.

Dolayısıyla onları çekebilmenin, bize dvız getirmelerini sağlamanın tek yolu var; daha yüksek kazanç vaat etmek. Yaptığımız da bu değil mi...

ÜÇÜNCÜSÜ DİŐ ETKENLER...

Yurtdışı kaynaklı etkenleri siyasi ve ekonomik olarak ikiye ayırmak gerek.

Siyaseten canımızı en çok sıkan herhalde yeni Amerikan yönetimiyle henüz bir diyalog kurulamamış olması. ABD ve Avrupa bize mesafeli durmayı tercih ederken HDP'ye dönük dava bu mesafenin daha da açılmasına neden olabilir.

Ayrıca Biden'ın Putin'e yönelik çok ağır sözleri uluslararası alanda yeni bir gerginlik kaynağı. Biz tümüyle bu ülkelerin birinin yanında değiliz; siyaseten ve askeri ittifak anlamında ABD'ye, ekonomik ilişkilerde Rusya'ya daha yakınız. Dolayısıyla bu gerginlik yüzünden iki arada bir derede kalabiliriz.

Yurtdışı kaynaklı en büyük ekonomik sorunların başında ABD'de faizlerin yüzde 2.5'e dayanmış olması geliyor. Bizim gibi tüm gelişmekte olan ülkelerin faizlerini bir anlamda ABD'ye göre ayarlama zorunlulukları var.

19.03.2021

Tüm bu etkenler yüzünden döviz girişinin çok büyük kesintiye uğramasını önlemek adına faizi artırmak kaçınılmaz hale geldi.

YATIRIM VE İSTİHDAM MI, BAŞKA BAHARA!

Faiz yüzde 19, kredi faizi de bu gidişle yüzde 25'lere oturur.

Bu faizle kim niye yatırıma niyetlensin, niye üretim kapasitesini artırmaya çalışsın, niye istihdam yaratacağım diye uğraşsın ki!

Ama hastanın durumu acil müdahale gerektiriyor. Yan etkileri çokça olsa da avuç avuç hap yutması, peş peşe iğneler vurulması şart.

İyi de hastayı bu hale kim getirdi?

DÖVİZDEN UZAKLAŞAN ŞİMDİLİK YOK

Merkez Bankası'nın amaçlarından biri faizi artırmak suretiyle hem yurtdışından döviz çekebilmek, hem de yurtiçinde çok artış gösteren dövize yönelmeyi durdurmak ve tersine çevirebilmek.

Elbette çünkü kararın bu yönde nasıl bir etki doğurduğunu daha sonra göreceğiz. Ancak önceki faiz artışları vatandaşları pek de etkilemedi, öyle önemli tutarda bir döviz satışı gözlenmedi.

Son veriyi aktaralım. Merkez Bankası bir süredir parite etkisinden ve altın fiyatlarındaki değişimden arındırılmış verileri açıkladığı için gerçek tabloyu görebiliyoruz. Örneğin geçen hafta yurtiçinde yerleşiklerin döviz hesabı görünürde 94 milyon, parite etkisinden arındırılmış hesaplama göre ise 195 milyon dolar azaldı.

Geçen yıl sonunda 264 milyar dolar civarında olan döviz hesaplarının iki buçuk ayda yalnızca 4 milyar kadar azalıp 260 milyara indiğini dikkate alırsak son haftadaki bu hareketin pek de önemi olmadığı daha kolay anlaşılır.

YABANCI ÇIKIYORDU, BAKALIM DÖNECEK Mİ?

Yabancı yatırımcı hisse senedi piyasasından yedi haftadır düzenli olarak çıkıyordu. Bu çıkış geçen hafta da sürdü ve böylece borsadan çıkış sekizinci haftaya, yani iki aya ulaşmış oldu. Yabancılar, 5-12 Şubat haftasında 117.6 milyon dolarlık daha hisse senedi sattı.

Yabancıların hisse senedinden çıkmasını artık kanıksamıştık da iç borçlanma senedi alımlarıyla bir anlamda teselli buluyorduk. O da sona erdi!

Merkez Bankası verilerine göre yabancı yatırımcılar geçen hafta 126.4 milyon dolarlık DİBS sattı. Böylece yabancılar 8-15 Ocak haftasından, yani iki ay aradan sonra DİBS satmış oldu.

Çok kaynak mı, etkin kaynak mı? Çanakkale Zaferi'ne bakılmalı...

Ferit Barış PARLAK

19 Mart 2021 Cuma

Amiral Carden 11 Ocak tarihli raporunda, "Yenilmez" diye adlandırılan güçlü donanması için...

12 muharebe gemisi, üçü ağır olmak üzere 6 kruvazör, 16 muhrip, 12 mayın tarayıcı, 6 denizaltı ve çeşitli sınır gemiler gerekeceğini bildirmişti...

İstedığı bu gemilere ilaveten emrine yeni yapılan Queen Elizabeth ile Irresistible zırhlıları da verildi...

★ ★ ★

Sonrasında Fransız Hükûmeti de devreye girdi...

Harekât için Amiral Guépratte komutasında dördü zırhlı, dördü denizaltı olmak üzere 26 parçalık bir filo tahsis etti...

Ayrıca, Churchill de, Birleşik Krallık gemilerini Amiral Carden komutası altına girmek üzere bölgeye hareket ettirdi...

★ ★ ★

Böylece filodaki orta ve ağır çaptaki namlu sayısı 247'ye çıktı...

★ ★ ★

Ve dönemin modern silahlarıyla donanan 500 bin İngiliz, Fransız asker...

(Sonradan eklenecek Yeni Zelanda ve Avusturalya kolorduları hariç)

★ ★ ★

19.03.2021

Biz mi?

Çanakkale Boğazı'nı savunacak tabyalarımızın durumu, her şeyi anlatıyordu...

★ ★ ★

Mevcut topçu mühimmatı birbirine uymamaktaydı...

Mesudiye gibi artık denizde görev yapamayacak kadar eski askeri gemilerden sökülen toplarla yeni bataryalar oluşturulmuştu...

Sonuçta, 230 topa sahiptik ve bunların çoğu oldukça eskiydi.

En iyilerinin dahi atış menzili 7- 8 km civarındaydı ve sadece 82 tanesi donanma toplarıyla düello edebilecek nitelikteydi...

★ ★ ★

Kıt kaynaklara sahipken, sonsuz sayılabilecek kaynağa sahip kuvvetle, 8 ay gibi çok uzun bir süre savaşabilmek ve dahası kazanabilmek...

VELHASIL...

Merkez Bankası, dün, "dış kaynak girdisi sağlamak" için faizleri yükseltti... Kaynak akışı hızlanabilir/ artabilir...

Ama, önemli olan "borç gelen kaynağı" etkin kullanabilmektir...

Yüksek maliyetli o kaynaklar, "ihtiyaç dışı yatırım/yatırımlar" için değil tarımdan/madene eğitimden/yüksek teknolojiye ihtiyacımız olan, sonrasında sermaye birikimi sağlayacak yatırımlarda kullanılmalıdır...

"Çanakkale Zaferi" gibi destansı başarılarımız, kaynakları etkin kullanabildiğimizin göstergesidir...

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu'na Demirtaş soruları

19 Mart 2021

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Danıştay'ın Andımız'la ilgili kararına cumhur ittifakı ortağı MHP üzerinden tepki verdi. Cumhur ittifakında Andımız üzerinden bir çatlak meydana getirmek istedi.

Bahçeli'ye “Muhatap alacaksın Erdoğan'ı muhatap alacaksın. Andımız'ın okunmasını istiyorsan bizim gibi, yapacağın basit bir şey var. Açarsın Erdoğan'a telefon, 'Bu ant okunmadan kusura bakma bir daha bir araya gelemeyiz. Ben ülkemi, bayrağımı seviyorum, Andımız'ın okunmasını istiyorum' dersin. Yapar mı? Göreceğiz” diye çağrı yaptı.

Ancak Bahçeli, Kılıçdaroğlu'nun tuzağına düşmedi. Andımız kararına sert tepki gösterdi. “Öğrenci andı kararı pimi çekilmiş bir bombadır” dedi. Ama bunu cumhur ittifakı içinde bir krize dönüştürmedi.

Siyaset bumerang gibi, iddianız dönüp sizi vuruyor.

DEMİRTAŞ'IN ANDIMIZ BAŞVURUSU

MHP'liler de Demirtaş üzerinden Kılıçdaroğlu'nu vurmaya başladılar.

Biri Andımız'la, diğeri ise Atatürk'le ilgili.

Kılıçdaroğlu çıktığı her yayında Demirtaş'ın serbest bırakılmasını gündeme getiriyor. Andımız konusunda yeri göğü inleyen CHP Lideri'nin önünde ise bir sorun duruyor. MHP'liler, Selahattin Demirtaş'ın 2011 yılında kızı Delal'in Andımız'dan muaf tutulması için Diyarbakır Milli Eğitim Müdürlüğü'ne başvuruda bulunduğunu hatırlatıyorlar. Demirtaş, başvuru dilekçesinde, “Kızımın anadilde eğitim hakkı tanınmazken, her gün Andımız adı altında ırkçı söylemler içeren bir metnin

okutulmasını kabul etmiyor, çocuklara yönelik bu şekilde bir uygulamayı insan hakkı ihlali olarak görüyorum” demişti.

ATATÜRK'E HAKARET ŞEREF MADALYASI MI?

Kılıçdaroğlu, Demirtaş hakkında hazırlanan iddianameyi ise “Bu tür iddiaları Selahattin Demirtaş alacak, göğsüne şeref madalyası olarak takacaktır” diye değerlendirmişti. Demirtaş ise savunmasında, Andımıza göndermede bulunarak, “Kürdüm, anavatanım Kürdistan’dır. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşım. Bütün kimliklerimle barışığım. Öyle bir Kürt Jüpiter’e bedeldir filan da demiyorum” dedi.

Demirtaş’ın, Atatürk’ün, “Bir Türk dünyaya bedeldir” sözüyle dalga geçip “Öyle bir Kürt Jüpiter’e bedeldir filan da demiyorum” demesi ise CHP’de rahatsızlık meydana getirdi.

Bu kez de MHP’liler Kılıçdaroğlu’na, “Demirtaş, Atatürk’e hakareti de göğsünde şeref madalyası olarak taşıyor mu?” diye soruyorlar.

BAHÇELİ’NİN HDP ÇIKIŞI

HDP hakkında açılan kapatma davasından dolayı MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli’nin ne söyleyeceği daha çok önem kazanmıştı. Çünkü Bahçeli bir süredir HDP’nin kapatılması için çağrı yapıyordu.

‘BİR DAHA AÇILMAMAK ÜZERE’ VURGUSU

Bahçeli, HDP’nin kapatılması konusunda, “HDP, siyasi kisveye bürünmüş suç örgütüdür, herhangi bir isimle açılmamak üzere kapatılması tarihe, millete, adalete ve gelecek nesillere namus görevidir. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı’nın HDP’nin kapatılma istemiyle hazırladığı iddianameyi dün itibariyle Anayasa Mahkemesi’ne göndermesi hakkın, hukukun ve adaletin sesidir ve bu gelişme milletin yüreğine su serpmiştir” dedi. Bahçeli’nin, “HDP’nin herhangi bir isimle açılmamak üzere kapatılması”na ilişkin sözleri üzerinde en çok durulan nokta oldu. Anayasa’nın 69. maddesinde “**Temelli kapatılan bir parti bir başka ad altında kurulamaz**” deniliyor. Ama AK Parti ve MHP, Siyasi Partiler Yasası ve Seçim Yasası

üzerinde bir çalışma yürüttükleri için **Bahçeli**'nin sözleri, yeni bir düzenleme mi getirilecek sorusuna yol açtı.

HDP'LİLERİN FEZLEKELERİ

Kobani olayları nedeniyle HDP'lilerin dokunulmazlıklarının kaldırılmasına dönük fezlekeler Meclis'e gelince İYİ Parti Genel Başkanı **Meral Akşener**, “**İYİ Parti, o fezlekelerin önünü arkasını iyice okur. Çünkü İYİ Parti, o fezlekelerin önünde biri varsa, ardında da sizin olduğunuzu çok iyi bilir**” demişti.

Bahçeli, fezlekeler üzerinden **Akşener**'i hedef aldı.

“**TBMM'ye gelen fezlekelerin önüne arkasına bakalım demek siyaset değildir, adamlık değildir. Neyine bakacaksınız fezlekelerin; önünde hukuk, arkasında adalet vardır. Yetmiyorsa bu sizlere, önünde millet, arkasında da devlet olduğunu mutlaka göreceksiniz**” dedi.

ANDIMIZ'I KRİZE DÖNÜŞTÜRMEDİ

Bahçeli'nin Andımız üzerinden iktidara ültimatom vermesini bekleyenlerin hevesi kursaklarında kaldı.

Bahçeli, “**‘Türküm’ deriz, ‘Çalışkanım’ diye sesleniriz; adımızdan, aklımızdan, anılarımızdan ve Andımız’dan şu bu istedi diye asla vazgeçmeyiz**” diye konuştu.

Bahçeli Andımız konusunu bir siyasi krize dönüştürmedi ama Andımız, konuşmasının ruhuna sinmişti.

ERKEN SEÇİM

Bahçeli'nin konuşmasının satır aralarını iyi okumak lazım demeyeceğim. Çünkü MHP Lideri mesajlarını çok net bir şekilde veriyor. 3 Kasım 2002 ve 24 Haziran 2018 seçimlerinde olduğu gibi Türkiye'yi erken seçime götüren lider olduğu için **Bahçeli**'nin erken seçim konusundaki sözleri önemliydi. Çünkü CHP ve İYİ Parti cephesinde hesaplar, erken seçim üzerine yapılıyor.

Bahçeli, “**Erken seçim diye tutturanlar, ‘Erken seçimden başka seçenek kalmadı’ diye yutturmaya çabalayanlar, iyi bilsinler ki seçimler zamanında yapılacak**” dedi.

MUHTEREM ERDOĞAN VURGUSU

Bahçeli'nin Cumhurbaşkanı **Erdoğan** ve AK Parti'ye ilişkin kullandığı dil dikkat çekiciydi. **Erdoğan** için “**muhterem isim**” AK Parti için “**AK Partili kardeşlerimiz**” diye seslendi.

HDP NE YAPACAK?

HDP hakkında kapatma davası açılması sürpriz değildi. Hatta davul zurna ile geldi. O nedenle HDP yöneticileri bir şokla karşılaşmadılar. Ama zor durumda oldukları kesin.

HDP MYK dün izlenecek yol haritasını belirlemek üzere toplandı.

Önlerinde HDP'nin kendini feshedip, Meclis'te 1 milletvekili ile temsil edilen Demokratik Bölgeler Partisi'ne geçmek ya da kapatma davasına karşı Anayasa Mahkemesi'nde hukuki yoldan mücadele etmek gibi iki seçenek duruyor.

HDP kaynaklarından edindiğim izlenim, kapatma davasına karşı mücadele edecekleri yönünde. HDP'yi feshedip DBP'ye geçme seçeneği üzerinde durulmuyor. HDP, kapatma davaları ile büyüyen bir siyasi gelenekten geliyor. O nedenle kapatma davasını yeni bir mücadele zemini olarak kullanmayı düşünüyorlar.

ANAYASA MAHKEMESİ'NE DİKKAT

HDP hakkında kapatma davası açıldı diye otomatik olarak kapatılacağı anlamına gelmiyor. HDP geleneğinden şimdiye kadar 7 parti kapatıldığı için kapatma davasının açıldığı andan itibaren HDP'ye kapatılmış muamelesi yapılıyor. Ama Anayasa Mahkemesi'nin hak ihlaliyle ilgili verdiği kararlar dikkate alındığında, ‘**Aç-kapa-ARTEMA**’ reklamındaki gibi olmayabilir.

HDP kararı siyaseti yeniden şekillendirecek. Cumhurbaşkanlığı seçimine uzanan sonuçları olacak. O nedenle Anayasa Mahkemesi'ne dikkat diyorum. HDP'nin kapatılması güçlü bir olasılık olmasına rağmen sürpriz bir karar da çıkabilir.

Mevduatta risk var mı?

Esfender KORKMAZ

19 Mart 2021

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), koronavirüs salgını nedeniyle kişilerin ve reel sektörün finansman koşullarını kolaylaştırmak amacıyla geçen sene Haziran ayında riskli kredilere uygulanan tedbirlerin durdurulması kararı almıştı. Bu kararı 31 Haziran 2021'e kadar uzattı. Kredilerin takibe düşme süresi 90 günden 180 güne çıkarıldı. Bu sürede riskli kredi oranını bilemeyeceğiz.

Ne var ki sermaye, riskin yüksek olduğunu hesap ediyor. Büyük tasarrufu olanlar, şimdilerde arsa ve arazi alıyor. Bunun sebebi güven sorunu ve bu nedenle **TL ve döviz mevduatında yüksek risk algısıdır.**

Geçen sene Haziran ayında; kredi derecelendirme kuruluşu Standard&Poor's, Türkiye bankalarındaki sorunlu kredi oranının 2021'de yüzde 20'yi aşacağı tahmininde bulunmuştu.

Önceki gün de İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali, bankacılık sisteminde sorunlu kredi oranının yüzde 5'ler civarında, yakın izlemedeki kredilerin de yüzde 15'lerin üzerinde olduğunu açıkladı.

Eylül 2020'de kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Türkiye'nin kredi notunu indirmesinin ardından, 13 Türk bankasının kredi ve diğer notlarını da indirmişti.

Nereden bakarsak bakalım; Türkiye'de riskli krediler arttı. Bunun günahı hem bankaların hem de siyasi iktidarındır.

Bankalar spekülâtif kâr peşinde, kartel oluşturular. Bütün bankalar Merkez Bankası'nın banka ve kredi kartlarında tespit ettiği azami faiz üstünden faiz uyguluyor.

Merkez Bankası verilerine göre halen;

* İhtiyaç kredilerinde ağırlıklı ortalama faiz oranı; yüzde 23,60,

* Toplam TL üzerinden ortalama mevduat faiz oranı; yüzde 16,22,

* Bankaların kâr oranı; yüzde 68,7'dir.

TÜİK'in açıkladığı Ocak 2021 verilerine göre yıllık brüt mevduat TÜFE'ye göre indirildiğinde reel faizi eksi 3,61 oldu.

Yüzde 68,7 kâr oranı fahiş değil mi? Bankacılık devlet imtiyazıdır. Millet'in ortak kurumu olan devletin verdiği imtiyazı kullanıp halktan spekülâtif kazanç elde etmek, piyasa ve rekabet düzenini bozmaz mı? Bütün bankalar yaklaşık aynı oranda faiz alıyorsa bunun adı kartelleşme değil mi? Bu şartlarda aç kalmamak için kredi alıp da ödemeyenlerin günahı var mı?

Çözüm olarak; Hükümet'in kredilerde fahiş kârları önlemesi ve sınır getirmesi gerekir. Ama iktidar bunu yapmıyor.

Dahası bu gibi spekülâtif piyasaların oluşmasının asıl sorumlusu siyasi iktidardır. Siyasi iktidar serbest piyasa ekonomisini, kendi düzenine göre yorumluyor. Seçim sırasında, pandemide bankaları kullanıyor. Söz gelimi bankaları kredi vermeye zorlamak için, aktif rasyosu uyguladı. Bankalar zora düşünce geri aldı. Bankalar da yüksek faizle denge sağlamaya çalıştılar.

Siyasi iktidar ne varsa özelleştirdi. Kamu bankalarını tutuyor. Çünkü onları seçimlerde ve TOKİ'nin biriken konut stoklarının satışında kredi depoları olarak kullanıyor. Kur artışı döviz borçlarının maliyetini artırıyor. Bankaların döviz cinsi kredilerinde riski artırıyor. Bugün kurları tutmak için elimizde tek araç var; "**reel faiz**". Bugünkü şartlarda ülke riskini de katarsak, reel faizin en az 3 puan olması gerekiyordu. Ben de yazılarımda ve konuşmalarımda "**MB gösterge faizinin 2 yüzdellik puan artması ve 19 olması gerekiyor**" demiştim. Aklın yolu birdir. Merkez Bankası gösterge faizini yüzde 19 yaparak kur riskini erteledi. TL mevduatında olası paniği önledi.

İbrahim Kahveci

Satarsan dövizi ödersin faizi

Önce şu noktayı belirteyim: Şahsen Naci Ağbal'dan bu kadar kararlı duruşu hiç beklemiyordum. Ekonomi neyi gerektiriyorsa onu yapıyor. Yüksek faiz Naci Ağbal'ın istediği veya sevdiği bir şey olamaz. Onun elini kolunu bağlayan Berat Albayrak ve öncesi döneminin yanlışıdır.

Satılan dövizler karşısında kasa resmen boşaldı. Geriye bir tek seçenek kaldı ve Merkez Bankası o seçeneği kullanmak zorunda.

Ama bir başka noktayı daha unutmamalım. Merkez Bankası ekonomiyi tek başına kurtaramaz. Sadece nefes alma imkanı verir.

Siyaset ülkede ekonomik güven iklimini sağlayamazsa Merkez ne yapsın! Ne yerli yatırımcı ne de yabancı yatırımcı ekonomik güven duymuyor.

Mesela parti kapatma dahil siyasi risklerin artırılmasının faturası nasıl ödenecek? Elbette yüksek faiz ödeyerek.

Yüksek faize karşı mısınız? O zaman ağzınızdan birazcık demokrasi kelimesi çıksın; birazcık adalet cümlesi dökülsün; ya da liyakat diye bir şey olduğun hatırlayın ve hatırlatın.

Aslında hepimiz biliyoruz ki ülke olarak yüksek faiz vermeyelim tamam da dövizi nereden bulacağız?

128 milyar dolar satılırken sesinizi çıkartmadıysanız yüksek faize de sesinizi çıkartmaya hakkınız olamaz.

Geçen yıl faizler yüzde 7,50'ye piyasa şartlarında mı indi? O suni hamleler ile yaratılan parasal genişleme, tüketimi ve cari açığı patlatmadı mı? Ya da o parasal genişleme sonucu ekonomiye ve TL'ye güven duymayan yerli yatırımcıları 60 milyar dolar döviz alımına sevk etmedi mi?

İnsan günahlarına bakmadan sadece sevapları ile mükafat bekleyebilir mi? Ekonomi alanı da aslında bir karakter yansımasıdır. Verdiğiniz her kararın istenen ve istenmeyen etkileri oluşur.

Siz kötü etkileri görmezden gelip, sadece olumlu taraflarına bakarak bir politika önermesi yapamazsınız.

Mesela faizi suni olarak düşürürken “Yerli-Milli Ekonomi” satarken kur yükselişini görmezden geliyorduk. Faizler artarken de kur düşünü öne sürüp ekonomik maliyeti görmezden geliyoruz.

Ağacın meyvesini sahiplenip bakım maliyetine hiç katlanmamak hangi ekonomide yazıyor?

Dün Merkez Bankası faiz artışı ile ülkemizin elinin-kolunun bağlı olduğunu da ilan etmiş oldu.

Normalde ekonomiyi işsizliğin düşük, savurganlığın yüksek olduğu dönemlerde soğutmak istersiniz. Yani aracınızla 6. viteste 250 km hız yaparak motoru ısıttıysanız bu sorun karşınıza çıkar. Ama Berat Albayrak döneminde araç 1. viteste 70 km hızla motor yakıldı.

Şimdi 10 milyon ve yüzde 30 işsizlik ortamında ekonomiyi soğutmak zorunda kaldık. Bu günah sadece bugüne ait değil derken bunu kastediyorum.

Acaba bu maliyeti toplum nasıl taşıyacak? Siyasetin görmek istemediği işsizlik ve yoksulluk nasıl çözülecek?

İşimiz gerçekten zor.

Ama bu zorluğu siyasi olarak dini ve milli söylemlerle daha ne kadar örtebileceğiz? Ya da bırakalım bu söylemlerin esiri olanlar acıları ile baş başa mı kalsın?

İyi ama bu ülke bizim değil mi? Dr sağlığına dikkat etmeyen hastayı kendi haline mi bırakıyor? Ya da toplumsal çöküş yaşayan ülkeler olarak Venezuela ve Filipinler bu şekilde olunca ülkede herkes kaybetmedi mi?

O zaman usanmadan, bıkmadan, yılmadan anlatmak zorundayız. Bu ülke hepimizin ve ülkemizin yarınlarını kurtarmak zorundayız.

Faiz sadece bir sonuçtur.

Süreci yönetemezseniz faizi ödersiniz.

19 Mart 2021, Cuma

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Türk siyasetinde Devlet Bahçeli bir tutarlılık örneğidir

Dün MHP'nin Büyük Kurultay'ında Genel Başkan **Devlet Bahçeli**'nin yaptığı konuşmayı dinlerken "**Demek siyasette tutarlı olmak mümkünmüş**" diye düşündüm. Çünkü dün dediğini bugün inkâr eden ve ertesi gün bambaşka şeyler söyleyen siyasetçileri çok görmedik mi? Oysa Devlet Bahçeli, 15 Temmuz 2016'da ne dediyse, bugün de aynı şeyleri söylüyor.

İstikrarın güvencesi

Bahçeli liderliğindeki MHP, Türk siyasetinin ve istikrarın temel taşı niteliğinde. Cumhurbaşkanlığı sisteminin daha etkin olması için Cumhur İttifakı'nın üyesi konumunda her türlü desteği ve katkıyı veriyor. Türkiye'yi tehdit eden PKK'ya ve FETÖ'ye karşı Bahçeli'nin tavizsiz tutumu, güvenlik güçlerine de moral katkı sağlıyor. Ve Millet İttifakı'nın zayıflıklarını her fırsatta seslendiriyor. Bahçeli dün de görüşlerini şöyle tekrarladı:

Özdeyişler

"İYİ Parti melanet bir projedir."

"HDP, siyasi kisveye bürünmüş suç örgütüdür; herhangi bir isimle açılmamak üzere kapatılması namus görevidir."

"İstiklal için birlik diyoruz, istikbal için dirlik diyoruz. Kazananın Türkiye olacağına candan inanıyoruz."

"Bölücü vekillerin TBMM'ye gelen fezlekelerinin önüne arkasına bakalım demek siyaset değildir, adamlık değildir. Neyine bakacaksınız?"

"Millet başka bir şey, zillet başka bir şeydir. Türkiye'yi uçuruma çekmenin adı demokrasi değildir. Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne saldırı ve suikastın adı özgürlük değildir, insanlık değildir, insan hakları hiç değildir."

HDP sorunsalı

Düşünün ki Devlet Bahçeli'yi tutarlılık örneği olarak görürken, aynı gün HDP ile ilgili başlatılan kamu davası hakkında görüş açıklamayı pek doğru bulmuyoruz. Bu partinin PKK'yla bağlantısı bir yana, CHP'nin bu partiyle flörtü ise çok kafa karıştırıcı değil midir? Demokrasinin, hukukun üstünlüğünün ve özgürlüklerin varlığı konusuna da HDP gölge ve kuşku düşürmüyor mu?